

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2016
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	01.12.2017
Avaldamismärge:	RT I, 19.12.2015, 8

Reoveesette põllumajanduses, haljastuses ja rekultiveerimisel kasutamise nõuded¹

Vastu võetud 30.12.2002 nr 78
[RTL 2003, 5, 48](#)
 jõustumine 01.02.2003

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
10.05.2004	RTL 2004, 64, 1056	24.05.2004
03.12.2013	RT I, 06.12.2013, 2	01.01.2014
10.12.2015	RT I, 19.12.2015, 1	01.01.2016

Määrus kehtestatakse “[Jäätmeseaduse](#)” § 29 lõike 4 punkti 16 ning “[Veeseaduse](#)” § 12¹ lõike 3 ja 26¹ lõike 2 alusel.
[\[RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014\]](#)

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrus reguleerib reoveesete kasutamist põllumajanduses, haljastuses ja rekultiveerimisel, et vältida selle kahjulikku mõju pinna- ja põhjaveele, mullale, taimedele, loomade ja inimeste tervisele.

§ 2. Reoveesete

(1) Reoveesete (edaspidi *sete*) on reoveest füüsikaliste, bioloogiliste või keemiliste meetoditega eraldatud vee ja tahke aine segu.

(2) Vastavalt jäätmeseaduse § 1 lõike 2 punktile 1 käsitletakse setet kui reovee puhastamise tulemusena tekkinud jäätmeid.

(3) Käesoleva määruse mõistes tähendab sete lisas 1 nimetatud, valdavalt biolagunevast materjalist koosnevaid tavajäätmeid.

[\[RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014\]](#)

§ 3. Töödeldud ehk stabiliseeritud sete

(1) Sete on töödeldud ehk stabiliseeritud selle määruse tähenduses, kui selles sisalduv orgaaniline aine on pinna- ja põhjaveele, mullale, taimedele, loomade ja inimese tervisele ohutuks muudetud vähemalt ühe nimetatud toimingu abil:

- 1) aeroobne või anaeroobne stabiliseerimine, sealhulgas kompostimine;
- 2) keemiline või termiline töötlemine;
- 3) settes sisalduva orgaanilise aine mineraliseerimine punktides 1–2 loetlemata viisidel.

(2) Sete aeroobne stabiliseerimine on käesoleva määruse tähenduses orgaanilise aine lagundamine hapnikurikas keskkonnas, sealhulgas kompostimine.

(3) Sette kompostimine käesoleva määruise tähenduses on sette aeroobne lagundamine mikro- ja makroorganismide abil, mille soodustamiseks sete segatakse puukoore, saepuru, põhu, turba või muu tugimaterjaliga.

(4) Sette anaeroobne stabiliseerimine käesoleva määruise tähenduses on orgaanilise aine lagundamine hapnikuvabas keskkonnas, mesofiilses (30–45 °C) või termofiilses (45–75 °C) temperatuurivahemikus, mille tulemusena saadakse biogaas ja kääritusjääk.

(5) Sette stabiliseerimine algab siis, kui sete on võetud välja reovee puhastusprotsessist, kusjuures tuleb arvestada, et sete ei ole stabiliseeritud, kui settes on vähendatud vaid veesisaldust.
[RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

§ 3¹. Nõuded sette stabiliseerimise kohta

(1) Käesoleva määruise tähenduses on sete stabiliseeritud, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) hapnikutarve on alla 10 mg O₂/g KA¹96-tunnise mõõtmisperioodi järel;
- 2) orgaanilise aine sisaldus on vähenenud vähemalt 38% võrra;
- 3) põletuskaotus ja kuivaine suhe OA²/KA on alla 0,6;
- 4) lenduvate rasvhapete kontsentratsioon on alla 0,43 g KHT³/g OA
- 5) biogaasi jääkpotentsiaal on alla 0,25 l/g OA.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud näitaja ei kohaldu lubjaga rikastamise korral.

(3) Näitaja sette stabiilsuse hindamiseks tuleb valida käesoleva paragrahvi lõike 1 punktide 1–5 hulgast vastavalt stabiliseerimisprotsessi iseloomule.

(4) Kompostimise kestus peab sõltuvalt kompostitava materjali temperatuurist olema:

- 1) kompostimisel aunades temperatuuril ≥ 55 °C vähemalt 10 ööpäeva;
- 2) kompostimisel aunades temperatuuril ≥ 65 °C vähemalt 3 ööpäeva;
- 3) kompostimisel reaktoris temperatuuril ≥ 60 °C vähemalt 3 ööpäeva.

(5) Aunades kompostimisel tuleb kompostitav materjal regulaarselt mehaaniliselt läbi segada.

(6) Anaeroobse stabiliseerimise kääritusjääk tuleb vajaduse korral suunata järelvalmimisele.

(7) Järelvalmimine on käesoleva määruise tähenduses bioloogiline, keemiline või termiline protsess, mille tulemusena sete lõplikult stabiliseeritakse või hügieniseeritakse.

[RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

§ 4. Töötlemita sete

[Kehtetu RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

§ 5. Sette kasutamine

Sette kasutamine selle määruise tähenduses on sette maapinnale laotamine või pinnasesse viimine.

§ 6. Sette kasutamine põllumajanduses

Sette põllumajanduses kasutamine käesoleva määruise tähenduses on sette kasutamine põllumajandusmaal, mida kasutatakse põllumajandustoodete tootmiseks ja lühikese raieringiga madalmeta kasvatamiseks.

[RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

§ 7. Sette kasutamine haljastuses

Sette haljastuses kasutamine on selle määruise tähenduses sette kasutamine kõrg- või madalhaljastuse rajamiseks või selle parandamiseks haljasaladel ja haljasvööndites.

§ 8. Sette kasutamine rekultiveerimisel

Sette rekultiveerimisel kasutamine selle määruise tähenduses on sette kasutamine maavara kaevandamisega rikutud maa-ala või mõnel teisel viisil rikutud maa-ala korrastamiseks või taaskasutamiseks ettevalmistamisel või prügilate katmiseks.

§ 9. Jäätmeola omamise kohustus

[Kehtetu RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

2. peatükk

SETTE KASUTAMINE

§ 10. Sette kasutamine põllumajanduses, haljastuses ja rekultiveerimisel

(1) Põllumajanduses, haljastuses ja rekultiveerimisel on keelatud kasutada setet:

- 1) milles vähemalt ühe raskmetalli sisaldus ületab selle paragrahvi lõikes 2 esitatud piirväärtuse;
- 2) mis eraldatakse reoveest, kus ohtlike ainete sisaldus ületab kalendriaasta jooksul keskkonnaministri 16. oktoobri 2003. a määruse nr 75 "Nõuete kehtestamine ühiskanaliseerimise juhitavate ohtlike ainete kohta" (RTL 2003, 110, 1736) nõudeid, v.a selle paragrahvi lõikes 2 loetletud raskmetallide osas.

(2) Põllumajanduses, haljastuses ja rekultiveerimisel kasutatava sette raskmetallide sisalduse piirväärtus on:

Raskmetall	Piirväärtus mg/sette KA kg kohta
Kaadmium	20,0
Vask	1000,0
Nikkel	300,0
Plii	750,0
Tsink	2500,0
Elavhõbe	16,0
Kroom	1000

(3) Sette kasutamine põllumajanduses, haljastuses ja rekultiveerimisel on keelatud maa-aladel:

1) kus ühe või mitme raskmetalli sisaldus mullas ületab järgmisi piirväärtusi:

Raskmetall	Piirväärtus mg/mulla KA kg kohta
Kaadmium	3,0
Vask	50,0
Nikkel	50,0
Plii	100,0
Tsink	300,0
Elavhõbe	1,5
Kroom	100,0

2) kus mulla pH ≤ 5 ;

3) mis on liigniisked või üleujutatavad;

4) mis on külmunud või lumega kaetud.

(4) Maa-aladel, kus mulla pH > 5 ja ≤ 6 , võib põllumajanduses, haljastuses ja rekultiveerimisel kasutada ainult lubjaga stabiliseeritud setet.

(5) Põllumajanduses, haljastuses või rekultiveerimisel sette kasutamisel mulda viidav kümne aasta keskmine raskmetallikogus hektari kohta ei tohi ületada järgmisi piirväärtusi:

Raskmetall	Piirväärtus mg/mulla KA kg kohta
Kaadmium	0,15
Vask	12,0
Nikkel	3,0
Plii	15,0
Tsink	30,0
Elavhõbe	0,1
Kroom	4,5

[RTL 2004, 64, 1056- jõust. 24.05.2004]

§ 11. Töötlemata sette kasutamise nõuded

§ 11¹. Sette haljastuses, rekultiveerimisel ja põllumajanduses lühikese raieringiga madalmetsa kasvatamisel kasutamise täiendavad nõuded

(1) Haljastuses, rekultiveerimisel ja põllumajanduses lühikese raieringiga madalmetsa kasvatamisel tohib kasutada ainult stabiliseeritud või stabiliseeritud ja hügieniseeritud setet.

(2) Maa peale laotatud stabiliseeritud sete tuleb viia mulda või katta mullaga kahe ööpäeva jooksul pärast laotamise algust.

(3) Sette kasutamise tingimused prügila sulgemisel määratakse prügila sulgemise projektis.

[RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

§ 12. Põllumajanduses, välja arvatud lühikese raieringiga madalmetsa kasvatamine, sette kasutamise täiendavad nõuded

[RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

(1) Maal, kus kasvatatakse köögivilja- või marjakultuure ning ravim- või maitsetaimi, on sette kasutamine keelatud.

(2) Maal, kuhu on laotatud setet, ei tohi:

- 1) aasta jooksul pärast laotamist kasvatada köögiviljakultuure ning ravim- või maitsetaimi toiduks või söödaks;
- 2) kahe kuu jooksul pärast laotamist karjatada loomi või varuda loomasööta.

(3) Põllumajanduses, lühikese raieringiga madalmetsa kasvatamine välja arvatud, tohib kasutada ainult stabiliseeritud ja hügieniseeritud setet.

[RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

(4)

(5) Sette hügieniseerimine on käesoleva määruse tähenduses bioloogiline, keemiline või termiline protsess, mille tulemusena settes sisalduvate haigustekitavate patogeenide sisaldus settes vastab järgmistele tingimustele:

- 1) *Esherichia coli* alla 1000 PMÜ⁴ ühe grammi töödeldud sette märgkaalu kohta;
- 2) mitte üle 1 helmintide muna 10 grammi töödeldud sette märgkaalu kohta.

[RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

3. peatükk SETTE KASUTAMISE ÜLE ARVESTUSE PIDAMINE, ANDMETE EDASTAMINE JA SÄILITAMINE

§ 13. Sette kasutaja kohustused sette kasutamise üle arvestuse pidamisel, andmete edastamisel ja säilitamisel

(1) Sette kasutaja on kohustatud:

- 1) pidama sette kasutamise kohta päevikut või kandma andmed põlluraamatusse;
- 2) esitama sette kasutamiseks andjale kirjalikult oma nime, elu- või tegevuskoha aadressi, isikukoodi või äriregistri koodi ja andmed sette kasutamise kohta;
- 3) säilitama sette kasutamise kohta peetud päevikut kümme aastat.

(2) Päevikusse või põlluraamatusse peab sette kasutaja hiljemalt kolme päeva jooksul arvates sette kasutamisest kandma järgmised andmed:

- 1) sette kasutamise aeg;
- 2) sette kasutamise koht;
- 3) põllumajanduses, haljastusel või rekultiveerimisel kasutatud sette kogus maa-ala hektari kohta;
- 4) sette analüüsiandmed;
- 5) mulla analüüsiandmed sette kasutamise kohas.

§ 14. Sette kasutamiseks andja kohustused sette kasutamise üle arvestuse pidamisel, andmete edastamisel ja säilitamisel

(1) Isikud, kellel käesoleva määruse § 9 kohaselt peab olema jäätmeluba, on kohustatud:

- 1) pidama päevikut sette töötlemise ja kasutamiseks andmise kohta;
- 2) esitama jäätmeloa andjale iga aasta 1. veebruariks käesoleva paragrahvi lõikes 2 toodud andmed paberandjal ja elektrooniliselt;
- 3) andma sette kasutamiseks andmisel kasutajale dokumendi, kuhu on märgitud sette töötlusviis ning käesoleva määruse § 15 lõikes 3 nõutud analüüsiandmed;
- 4) säilitama käesoleva lõike punktis 1 nimetatud päevikut kümme aastat.

- (2) Päevikusse kantakse järgmised andmed:
- 1) töödeldud ja kasutamiseks antud sette kogused;
 - 2) settetöötlusviis;
 - 3) sette analüüsitulemused vastavalt käesoleva määruse § 15 lõigetele 3 ja 4; [RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]
 - 4) sette kasutamiseviis ja -koht (territoriaalkood Eesti Vabariigi haldusüksuste klassifikaatori järgi);
 - 5) kasutajate nimed, registrikoodid ja aadressid.

4. peatükk

SETTE- JA MULLAPROOVIDE VÕTMINE JA ANALÜÜSIMINE

§ 15. Setteproovide võtmine ja analüüsimine

(1) Sette kasutamiseks andja on kohustatud enne sette põllumajanduses, haljastuses või rekultiveerimisel kasutamiseks andmist tagama kasutamiseks antava sette proovide võtmise ja analüüsimise.

(2) Setteproovide võtmisel tuleb lisaks käesolevas määruses sätestatud nõuetele järgida keskkonnaministri 6. mai 2002. a määrusega nr 30 «Proovivõtumeetodid» (RTL 2002, 56, 833) kehtestatud nõudeid.

(2¹) Käesoleva määruse nõuete täitmise kontrollimiseks võetavad setteproovid peab võtma akrediteeritud või veeseaduse § 12²lõike 1 mõistes atesteeritud isik ning neid peab analüüsima akrediteeritud labor. [RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

(3) Setteproovide analüüsimisel enne sette põllumajanduses, haljastuses või rekultiveerimisel kasutamiseks andmist määratakse sette pH; raskmetallide nagu kaadmiumi-, vase-, nikli-, plii-, tsingi-, elavhõbeda- ja kroomisisaldus; kuivaine-, orgaanilise aine, lämmastiku- ja fosforisisaldus ning stabiliseerituse näitaja vastavalt käesoleva määruse § 3¹lõikele 1. [RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud näitajatele tuleb enne sette põllumajanduses kasutamiseks andmist määrata *Esherichia coli* ja helmintide munade arv. [RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

§ 16. Setteproovide võtmise sagedus

(1) Settest võetavate keskmistatud proovide arv on sõltuvalt reoveepuhasti jõudlusest ja reoveepuhasti ekspluatatsioonis olemise ajast järgmine:

Reoveepuhasti jõudlus, ie	Proovide arv aastas	
	esimesel aastal pärast kasutusele võtmist	järgmistel aastatel pärast kasutusele võtmist
>100 000	≥12	≥4
10 000 – 100 000	≥6	≥3
2000 – 10 000	≥4	≥2
2000	≥2	1

(2) Kui sellise reoveepuhasti, mille jõudlus on alla 100 000 ie, sette sisaldus ei ületa kalendriaasta jooksul § 10 lõikes 2 esitatud piirväärtusi, võib raskmetallide sisalduse analüüsi teha kolme aasta tagant, v.a juhul, kui ühiskanalisatsiooniga ühineb ettevõtte, mille reovesi võib raskmetalle sisaldada. [RTL 2004, 64, 1056- jõust. 24.05.2004]

§ 17. Mullaproovide võtmine ja analüüsimine sette põllumajanduses kasutamiseks

(1) Sette põllumajanduses kasutaja peab tagama sette kasutamiskohas mullaproovide võtmise ning pH ja raskmetallisalduse määramise vegetatsiooniperioodi lõpus enne sette kasutamist ning kasutamise järel iga viie aasta tagant.

(2) Proovivõtukohta valikul arvestatakse haritava maa suurust, maaviljeluse eesmärki, mullastikku omadusi, mulla lõimist ja niiskust.

(3) Mullaproov võetakse keskmistatud proovina, mis koosneb 10–20 ühesuurusest 25 cm sügavuselt võetud üksikproovist. Kui mullakiht on õhem, võib üksikproovid võtta madalamalt, kuid mitte vähem kui 10 cm sügavuselt.

(4) Üksikproov võetakse 3–5 hektari samal eesmärgil viljeldava maa kohta võimalikult ühesuguse lõimise (liiv, saviliiv, liivsavi, savi, turvas) ja niiskusastmega mullast.

(5) Mullaproovi võtmisel liigutakse Z, S või U-kujuliselt.

(6) Üksikproovid kogutakse plastmassanumasse, segatakse hoolikalt ja võetakse 0,4–0,5 kg raskune keskmistatud proov.

[RTL 2004, 64, 1056- jõust. 24.05.2004]

5. peatükk LÕPPSÄTTED

§ 18. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 19. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. veebruaril 2003. a.

6. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 20. Määruse rakendamine

Haljastuses ja rekultiveerimisel tohib kasutada töötlemata setet kuni 31.12.2014 ning maa peale laotatud töötlemata sete tuleb viia mulda või katta mullaga kahe ööpäeva jooksul pärast laotamise algust. Töötlemata setteks loetakse setet, mis ei ole stabiliseeritud või hügieniseeritud.

[RT I, 06.12.2013, 2- jõust. 01.01.2014]

¹KA – kuivaine.

²OA – orgaaniline aine (väljendatakse põletuskao kaudu).

³KHT – keemiline hapnikutarve.

⁴PMÜ – pesa moodustav ühik.

Lisa Reoveesette jäätmekoodide loend
[RT I, 19.12.2015, 1- jõust. 01.01.2016]